

 NATIONAL
GEOGRAPHIC

VIETNAM

Reisgids

VIETNAM

Reisgids
VIETNAM

James Sullivan
Fotografie: Kris LeBoutillier

Inhoud

De reis indelen 8

Geschiedenis en cultuur 12

Het huidige Vietnam 14 Eten en drinken 22 Landschap en klimaat 26
Religies 32 Geschiedenis 36 Kunst 50

Hanoi 59

Hoan Kiem-meer en omgeving 62 De Franse wijk 66 Ten westen van het Hoan Kiem-meer 73 Tempel van de Literatuur 76 Ba Dinh en Westmeer 80

Het noorden 85

Ten zuiden van Hanoi 88 Haiphong en Ha Long-baai 94 Het hoge noorden 100

Het noorden van Centraal-Vietnam 111

De Rode Rivier-delta 114 Vinh 117 Phong Nha-grotten 118
De provincie Quang Tri 122

Hué en Centraal-Vietnam 127

Hué 130 Centraal-Vietnam 146

Het zuiden: de kust 161

Nha Trang en de eilanden 164 My Lai 168 Van Phan Rang naar Vung Tau 170

Het zuiden: de hooglanden 177

Dalat en omgeving 180 Buon Ma Thuot en omgeving 188
De provincie Kon Tum 191

Ho Chi Minh-stad 193

De wijk bij het Lam Son-plein 196 Het noordoosten van de stad 206
Cholon 210 Buiten Saigon 214

Mekongdelta 219

Steden in de delta 222 Langs de Golf van Thailand 230

Reiswijzer 235

Hotels en restaurants 246 Winkelen 261 Uitgaan 264 Sport en festivals 265
Register 266 Fotoverantwoording 270

De reis indelen

Vietnam kronkelt als een slang langs de landmassa van Zuidoost-Azië. Van de bergen in het noorden tot de moerassen in de Mekongdelta, 2000 km verder, kent het land verschillende landschappen, klimaten en culturen. Vietnam heeft zowel avonturiers, op zoek naar natuurwonderen, als cultuurliefhebbers die de tradities van het land willen begrijpen, veel te bieden.

Met zoveel mogelijkheden om dingen te bekijken of te doen, is het een hele klus om een reisroute te bepalen. Wandelen door de oude wijk van Hanoi in het noorden is populair, evenals een cruise door de Ha Long-baai of een tocht naar de markten van de bergvolkeren rond Pa Sa, bij de Chinese grens. Maar de koloniale architectuur en het bruisende nachtleven van Ho Chi Minh-stad (het voormalige Saigon) in Zuid-Vietnam zijn ook erg aantrekkelijk. Maar dat geldt ook voor de met pijnbomen begroeide heuvels rond Dalat, voor de rustgevende stranden van Nha Trang en Mui Ne, en voor de drijvende markten in de Mekongdelta.

Het openbaar vervoer in Vietnam is goed, maar de afstanden zijn soms groot. Vietnam Airlines (vietnamairlines.com) verzorgt vrij goedkope vluchten naar de belangrijkste steden, waaronder de populaire vlucht Ho Chi Minh-stad – Hanoi. U kunt ook kiezen voor de langeafstandsbusen of voor de spoorwegen (vietnam-railway.com), die een 30 uur durende treinreis tussen deze steden aanbieden. Buitenlanders wordt ontraden huurauto's te besturen, maar u kunt bij uw hotel aangeven dat u een auto met chauffeur wilt huren; regel de prijs wel eerst vooraf. U kunt ook een motorfiets huren.

Het waterpoppenspel verbeeldt de traditionele verhalen van het Vietnamese platteland.

NIET MISSEN:

- De oude wijk van Hanoi **70-72**
- Het mooie kalksteenlandschap van de Ha Long-baai **96-99**
- De markten van de bergvolkeren in het noordwesten **103**
- Een rit over de Ho Chi Minh-snelweg **120**
- De traditionele architectuur van Hoi An **153-157**
- Het strand van Nha Trang of Mui Ne **166-167, 171**
- Dalats koloniale villa's **180-183**
- Op koopjesjacht gaan in boetieks en op markten **198-199**
- Een boottocht door de Mekongdelta **226-228**
- Zonsondergang vanaf het lange strand op Phu Quoc **232**

ALS U ÉÉN WEEK HEBT

Omdat u heel Vietnam niet in een week kunt bekijken, zult u moeten kiezen. Meestal komt u aan in Ho Chi Minh-stad, de grootste stad van Vietnam. Maar daarvandaan kunt u in 2 uur naar Hanoi vliegen, de puur Vietnamese hoofdstad.

Als u in **Hanoi** begint, hebt u een paar dagen nodig om de Franse wijk te bezichtigen, om te wandelen bij het Hoam Kiem-meer en om de musea en tempels te bezoeken. De Tempel van de Literatuur, het Ba Dinh-plein en het Historisch Museum zijn de moeite waard. Een voorstelling van waterpoppen, een Vietnamese theatervorm, mag u zeker niet missen.

Voor de verandering zou u uw verblijf in het noorden van het land kunnen verlengen met een boottocht van een etmaal door de **Ha Long-baai** (88 km ten oosten van Hanoi) om te genieten van het kalkstenen landschap. Neem daarna de trein om wat dagen in de heuvels bij **Sa Pa** te verblijven, 250 km ten noordwesten van Hanoi. U kunt

er trektochten naar dorpen van bergvolkeren maken of met een groepsreis of per gehuurde motorfiets fleurige markten bezoeken.

U kunt vanuit Hanoi ook weer terugvliegen naar **Ho Chi Minh-stad** om de bijzondere mix van imposante tempels, koloniale architectuur en hoge wolkenkrabbers te ontdekken. Naast verwijzingen naar de Franse tijd, zoals de Notre Dame-kathedraal en het voormalige Hôtel de Ville, vormen de musea (vooral het Oorlogsmuseum) en de markten de hoogtepunten. Omdat het de gastronomische hoofdstad van het land is, kunt u hier ook kennis maken met de subtiele smaken van de Vietnamese keuken. U hebt een paar dagen nodig om de stad te bekijken, maar ruim een dag in voor een gecombineerd uitstapje naar de **Cu Chi-tunnels** en de **Cao Dai-tempel**. De eerste zijn een herinnering aan de oorlog, de tweede geeft hoop op vrede.

Een andere aantrekkelijke mogelijkheid is om een deel van de week in het midden van het land door te brengen. U kunt er de eeuwenoude monumenten en huizen in **Hué** en **Hoi An** bekijken, die beide voorkomen op de Werelderfgoedlijst van de Unesco. Veel bezoekers roepen Hoi An uit tot hun favoriete plaats in Vietnam vanwege de

TOERISTENBUREAUS

Op de website van het nationale Vietnamese toeristenbureau (*vietnam.travel*) vindt u veel informatie over bestemmingen en de cultuur, waaronder bekende festivals in het land. In de glossy's *Word* en *AsiaLife* vindt u het laatste nieuws, films, attracties en recensies over de steeds veranderende cultuur in de twee grootste steden; ze worden gratis verstrekt op de toeristische locaties. In de *Hanoi Grapevine* (*hanoigrapevine.com*) staat een kalender voor kunst en muziekuitvoeringen in Hanoi en Saigon.

Hanoi

Terwijl een groot deel van de wereld na de Tweede Wereldoorlog opbloede, kreeg Hanoi te maken met nog een halve eeuw oorlogen en ontberingen. Het offer dat de inwoners van de stad daarvoor brachten is een zegen, want tegenwoordig is Hanoi een van de meest betoverende steden van Zuidoost-Azië. De oude wijk, de Franse koloniale straten, de duizend jaar oude tempels en de talrijke meren lijken soms bijna niet echt.

Voetgangers opgelet: het verkeer in Hanoi bestaat voornamelijk uit brommers en scooters.

De stad ligt aan de Rode Rivier midden in de op twee na vruchtbaarste regio van Vietnam, in het hart van de oude cultuur van het land. In de 6e eeuw, toen Vietnam een vazalstaat was, stichtten de Chinezen hier de nederzetting Tong Binh, later bekend als Dai La. Ly Thai To, de stichter van de eerste grote dynastie van Vietnam, verplaatste zijn hoofdstad hier in 1010 naartoe en noemde de stad Thang Long ('Opstijgende Draak'), nadat hij een gouden draak over de rivier had zien vliegen. In 1804 kozen de Nguyenvorsten Hué als hoofdstad en noemden deze de stad Hanoi. In 1945 kozen Ho Chi Minh en de stichters van het moderne Vietnam de noordelijke stad weer tot hoofdstad.

In de 20e eeuw veranderde het uiterlijk van de stad niet wezenlijk. In de oude wijk met langhuizen speelt het leven zich grotendeels in de overvolle straten af. De Franse stadsdelen, met hun Indochinese

NIET MISSEN:

- Een wandeling langs het rustige Hoan Kiem-meer **62-63**
- De geweldige kluchten van de unieke waterpoppen **64-65**
- Aantrekkelijke koloniale architectuur in de Franse wijk **66-69**
- Ontdek het rijke verleden in het Historisch Museum **67 en 69**
- Herdenk conflicten uit het verleden in de Hoa Lo-gevangenis **69**
- Een wandeling door de kleurrijke straten van de oude wijk **70-72**
- De eerste Vietnamese universiteit in de Tempel van de Literatuur **76-79**
- Op bezoek bij Oom Ho in het Ho Chi Minh-mausoleum **80-81**

architectonische juweeltjes en art-decovilla's, roepen een nostalgie naar de koloniale tijd op, hoe u verder ook over het kolonialisme denkt.

Sinds het eind van de jaren 80 van de vorige eeuw en de komst van de *doi moi* (economische hervormingen) is de slechte infrastructuur van Hanoi enorm verbeterd. De lokale koks bereiden tegen heel betaalbare prijzen de creatiefste fusiogerechten. De

kostbaarste kunstvoorwerpen van het land staan in musea – over antropologie, dynastieke overblijfselen, etnografie, de revolutionaire geschiedenis en schone kunsten. U kunt makkelijk een week doorbrengen in deze metropool met 7 miljoen inwoners zonder een saaie maaltijd te nuttigen of u te vervelen.

Een aantal bezienswaardigheden in het noorden (zie p. 85-110) is goed met dagexcursies vanuit Hanoi te bereiken. ■

Hoan Kiem-meer en omgeving

Het Hoan Kiem-meer ligt als een groene smaragd midden in de stad. Het noordelijke deel grenst aan de legendarische oude wijk (zie p. 70-72) en de zuidpunt raakt de rand van de Franse koloniale wijk (zie p. 66-69). De 10 ha grote oase wordt omgeven door een schaduwrijke promenade vol met handelaren, ritselaars, stelletjes, schakers en toeristen. Een wandeling langs deze bewogen plek, vaak in Vietnamese gedichten en liedjes bezongen, is de beste kennismaking met Hanoi.

Toen de loop van de Rode Rivier veranderde, bleef dit meer als 'aandenken' over.

Hanoi

61

Toeristenbureau

Hanoi Toserco, 8
To Hien Thanh
024/3976-0066

Hanoi kunt u, volgens de plaatselijke bevolking, alleen leren kennen als u Hoan Kiem kent.

Hoan Kiem maakte ooit deel uit van de Rode Rivier, maar na 1490 veranderde de

Hoan Kiem-meer

61 C2

Ingang van de Ngoc Son-tempel vlak bij Dinh Tien Hoang bij Lo Su

€ €

loop van de rivier en bleef dit deel over.

Onder keizer Le Loi in de 15e eeuw verwierf het meer een legendarische status toen een reuzenschildpad het zwaard nam waarmee de keizer de Chinese bezetters had verdreven. De naam van het meer, Luc Thuy ('Groen Water'), werd veranderd in Hoan Kiem ('Meer van het Teruggegeven Zwaard').

De grootste attractie is de **Ngoc Son-tempel** ('Tempel van de Jadeberg') op een eiland in het noordelijk deel van het meer. Op een heuvel tussen de twee toegangszuilen verrijst de vijf etages hoge **Inktpenseeltoren**. Op de

INSIDER TIP Sta in Hanoi vroeg op om te sporten met de inwoners. Bij het Hoan Kiem-meer ziet u tai chi, aerobics met begeleiding, badminton en mensen die in zijden pyjama's lopen.

— CATHERINE
WORKMAN
medewerker
National Geographic

zuilen staan de Chinese karakters voor geluk en voorspoed, en op de toren zelf staat de inscriptie Ta Thanh Thien, 'Het Teken op de Helderblauwe Hemel'.

Passeer de rode boog van de **Hucbrug** en loop langs de paviljoens **Dac Nguyet** ('Ontvangst van de Maan') en **Tran Ba Ding** ('Zonder Golven'). Achter het voorportaal van Ngoc Son worden in de middelste ruimte de drie beschermheren van de tempel herdacht – Van Xuong, de hoeder van de literatuur, Quan Vu, de meester van de gevechtskunsten, en Lac To, de beschermer van de geneeskunde. In de achterraimte wordt Tran Hung Dao in ere gehouden; hij was een 13e-eeuwse held die zeeoefeningen op het meer uitvoerde vlak voordat hij de Mongolen versloeg.

Op een zuidelijker gelegen eilandje staat de **Schildpaddoren** (zie kader hieronder), een monument dat zijn bekendheid dankt

aan de grote schildpadden die in en rond het meer leven. In de tempel vindt u een 250 kg zwaar verguld exemplaar.

Om het koloniale erfgoed van de Franse wijk te kunnen waarderen, begin dan bij de zuidpunt van Hoan Kiem, waar de Fransen na hun bombardement op de Citadel Hanoi in 1882 begonnen te bouwen. Bekijk **3 Hang Khay**, waarschijnlijk het oudste nog bestaande koloniale bouwwerk van de stad. Aan de oostkant van het Hoan Kiem-meer komt u langs de **Hoa Pong-toren** ('Vredige Wind'), een overblijfsel van de Bao An-pagode, die de Fransen sloopten om plaats te maken voor hun koloniale bouwwerken. Aan de overkant van Dinh Tien Hoang wordt het uiterlijk bepaald door het postkantoor, een sovjetachtig gebouw dat tussen twee koloniale bouwwerken staat ingeklemd.

Bekijk de achthoekige koloniale muziek- tent in het nabijgelegen **Ly Thai To-park**. In 1954 is het park hernoemd ter ere van Le Loi's overwinning op de Ming-Chinezen in 1427. In 1986 kreeg het de naam Indira Gandhi-park om de vriendschap met India te eren. Wegens de duizendste verjaardag van de stad in 2010 heet het park nu weer Ly Thai To. ■

EEN BIJZONDERE SCHILDPAD

Niet eerder had het Hoan Kiem-meer zoveel belangstelling getrokken als in maart en april 2011, toen een gewonde reuzenwekschildpad werd gevonden. Het dier werd behandeld en daarna weer teruggezet in het meer. Doordat waarnemingen in de natuur van deze soort zo zeldzaam zijn, geloofden velen dat hij een legende was. Nu denkt men dat dit monster van 170 kg tot een van de vier *Rafetus swinhoei*-soorten behoort die nog steeds in het Hoan Kiem-meer voorkomen. Vermoedelijk hebben vervuiling en de invoering van de roodwangschildpad (*Trachemys scripta elegans*) – een vrij kleine schildpad – zijn verwonding veroorzaakt.

Waterpoppen

Het waterpoppenspel is een duizend jaar oude Vietnamese traditie, die nauw verbonden is met de teelt van natte rijst in de delta van de Rode Rivier. De dwaze poppen worden uit vijgenhout gesneden, geverfd en glanzend en opvallend gelakt. Ze razen rond over een nat podium en voeren parodieën op uit de rijke Vietnamese folklore en geschiedenis.

Van oudsher bestond het podium uit het water in een rijstveld of de dorpsvijver, maar tegenwoordig worden de meeste voorstellingen in waterbassins in theaters gehouden, zoals het Thang Dong in Hanoi. In tegenstelling tot marionetten en handpoppen, die van boven en van onder worden geleid, worden waterpoppen gehanteerd met stokken en koorden in het water. De poppenspelers staan tot hun dijen in het water achter het toneelgordijn. Voor sommige ingewikkelde scènes worden de stokken door meerdere personen bediend.

In vroeger tijden waren de waterpoppenspelers in gilden verenigd en keken ze de kneepjes van het vak in naburige dorpen af. Ze deden vooral heel geheimzinnig over het systeem dat de poppen hun theatrale flair geeft. Wat namelijk niet te zien is in het ondoorschijnende water, zijn de 3 tot 4 m lange bamboestokken met een soort tangen eraan. Sommige poppen zijn wel 1 m lang en wegen 16 kg, maar de meeste zijn kleiner, ongeveer 40 cm, en staan op een drijvend

INSIDER TIP De beste shows vindt u in Thang Long, aan de oostzijde van het Hoan Kiem-meer. Zelfs als u geen Vietnamees kent, kunt u de clou begrijpen.

— BARBARA A. NOE
*redacteur National
Geographic Travel*

houten voetstuk vlak onder het wateroppervlak. De poppen bestaan uit meerdere, met elkaar verbonden delen, waardoor ze meer beweegbaarheid krijgen. Dit geldt vooral voor de armen en het hoofd, dat soms zelfs wordt afgehakt!

In het Thang Long (zie p. 264), het grootste theater voor dit genre, bestaat een voorstelling van 45 minuten uit zeventien episodes. Deze zijn vaak gebaseerd op legenden en mythen, zoals het magische zwaard van Le Loi dat door de schildpad in het Hoan Kiem-meer werd teruggegeven en de dans

van de vier heilige dieren (draak, leeuw hond, feniks en schildpad) uit de Vietnamese mythologie. De meeste verhalen zijn tevens een eerbetoon aan de problemen en successen van de gewone man in zijn dagelijks leven. Gedurende het

Met een onzichtbaar systeem van stokken en katrollen bewegen de poppen op het watertoneel.

Waterpoppenspel verheerlijken de tradities en het geloof van het platteland van Vietnam.

hele spel speelt een traditioneel orkest luide muziek en zingen de *theo*-zangers de dialogen en handelingen.

In bijna elk waterpoppenspel komt een arme boer voor die opscheept over zijn eenden, tot er eentje door een vos wordt gepakt. Vaak ook zwemmen jongenspoppen achter kikkers aan en spelen ze fluit op de rug van een waterbuffel.

Het populairste personage in een waterpoppenspel is Teu, een goedlachse grapjas gehuld in een lendendoek en vest, en met

drie kuifjes op zijn kale kop. Oom Teu is een scherpe ceremoniemeester en een beetje een boerenkinkel, maar hij staat tevens symbool voor de onverzettelijkheid van de Vietnamezen.

Het waterpoppenspel was populair in het noorden en werd tot niet zo lang geleden zelden opgevoerd in het zuiden. Bij speciale gelegenheden worden voorstellingen gehouden in de Thaypagode buiten Hanoi (zie p. 91-92) op een *thuy dinh*, een meer dan driehonderd jaar oud podium.

Reisgids
VIETNAM

Wereldwijd nemen experts van National Geographic een kijkje achter de schermen en dringen door tot de kern van de cultuur, de geschiedenis en het volk van een land. Dankzij National Geographic Reisgidsen kan hun ervaring de jouwe worden.

DE REIS INDELEN, een beknopte kennismaking met Vietnam, zodat je je reis op je eigen wensen en interessegebieden kunt afstemmen.

ERVAAR unieke belevenissen, waaronder kitesurfen bij Mui Ne, rondtrekken in de omgeving van Kon Tum, kajakken door de Ha Long-baai, de omgeving verkennen vanaf de fiets en de markten van de heuvelstammen bezoeken.

INSIDER TIPS van de schrijvers en fotografen van National Geographic, maar ook van plaatselijke deskundigen, over hun favoriete plekjes, praktische zaken en veel meer.

WANDELINGEN EN AUTOTOCHTEN, voorzien van duidelijke kaartjes, bijvoorbeeld door de oude wijk van Hanoi, over de Wolkenpas, of langs de DMZ-lijn.

EXCURSIES BUITEN DE GEBAADE PADEN, zoals relaxen op de stranden van Nha Trang, motorrijden op het eiland Phu Quoc en het bezoeken van de oorlogstunnels van Cu Chi.

NIET MISSEN Bij elk hoofdstuk vind je verwijzingen naar nadere informatie over sterk aanbevolen bezienswaardigheden en activiteiten.

PRACHTIGE FOTO'S EN HANDIGE KAARTEN maken het eenvoudig te kiezen, je reis uit te stippelen en overal het mooiste te zien.

NUR 517

9 789043 930789

www.kosmosuitgevers.nl